

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 50

PODOBIZNA Č. 633

SLUNEČNÍ ČÁRY Č. 26

Souřadnice:

50°50'13.459" severní šířky, 14°48'46.163" východní délky

50.8370719N, 14.8128231E

Místo nálezů: lesní cesta Pytlácká, nad Starou hospodou, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Dvě přibližně soustředné kružnice s paprsky či slunečními čárami se nacházejí v pravé dolní části kamene. Na kameni se nachází i několik tvářů.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 51

PROSTÉ ZKŘÍŽENÍ Č. 262

TROJÚHELNÍK Č. 72

MEDVĚD Č. 100

Souřadnice:

50°50'7.710" severní šířky, 14°48'33.318" východní délky

50.8354750N, 14.8092550E

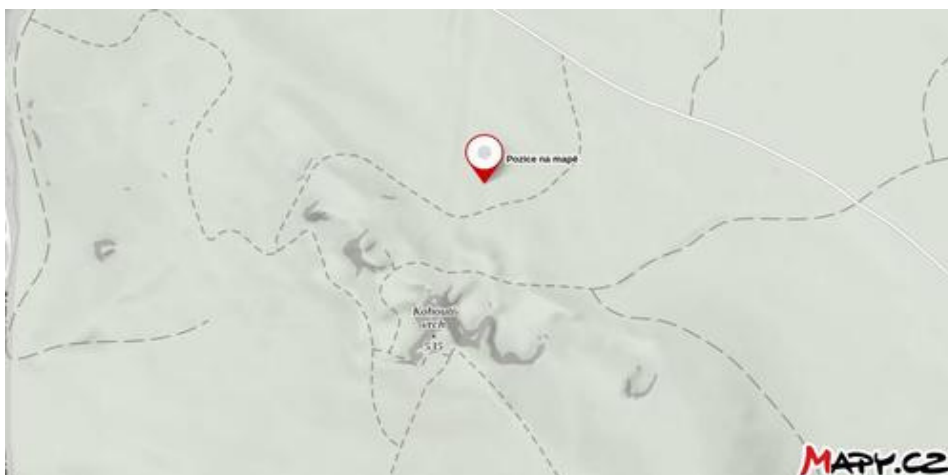
Místo nálezů: lesní cesta Světlá, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Velká kružnice je v horní části kamene, malá pak pod ní vpravo nad jeho svislou přední stranou. Na té je patrna značka prostého zkřížení. Na kameni lze rozpoznat tváře, a trojúhelník s podobiznou medvěda je uprostřed horní plochy.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 52

SVARGA Č. 13

TROJÚHELNÍK Č. 77

DAŽBOG Č. 12

POKRÝVKA HLAVY Č. 40

Souřadnice:

Skutečná poloha

50°51'15.983" severní šířky, 14°50'40.836" východní délky

50.8544397N, 14.8446767E

Poloha podle mapy

(prostor Základní školy Lidická v Hrádku nad Nisou)

50°51'16.729" severní šířky, 14°50'42.396" východní délky

50.8546469N, 14.8451100E

Místo nálezu: Kostelní ulice, Hrádek nad Nisou

Poznámka:

Na povrchu kostky se pravděpodobně nacházejí kromě svargy ve sluneční kružnici a středové podobizny s trojúhelníkovou pokrývkou hlavy ještě další tváře.

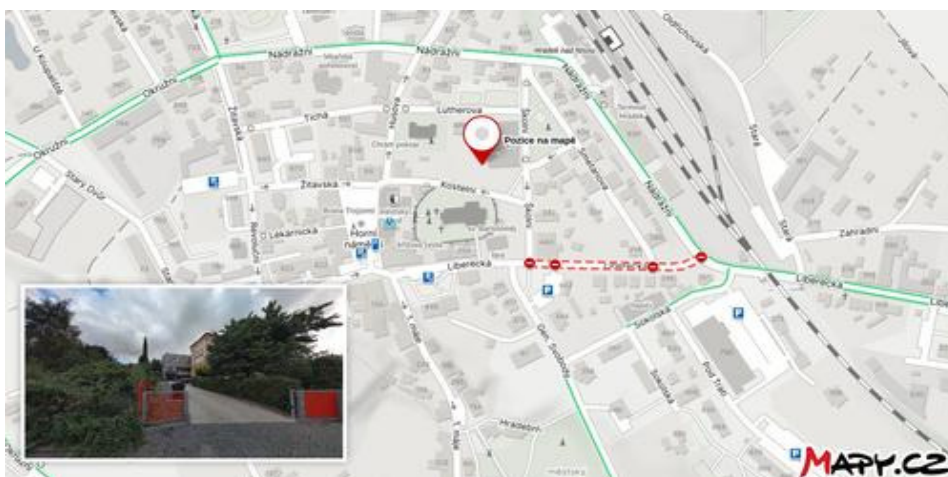

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Přibližná skutečná poloha

Obrázek č. 3

Poloha podle mapy

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 53

(kotouč)

Souřadnice:

50°50'4.708" severní šířky, 14°48'26.154" východní délky

50.8346411N, 14.8072650E

Místo nálezů: lesní cesta Podhorní, západně od Slepice a Kuřat

Poznámka:

Na slunečním kotouči lze rozpoznat několik tváří, vpravo nad ním pak velkotvář.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 55

Souřadnice:

50°49'29.294" severní šířky, 14°48'49.543" východní délky

50.8248039N, 14.8137619E

Rozměry: výška 1 až 1,4 m, šířka a délka: 1,4 m

Ukazatel směru (sedák): severovýchod 45°

Magnetické pole: 107

Místo nálezu: Lesní cesta Stoličná, Posvátná hora

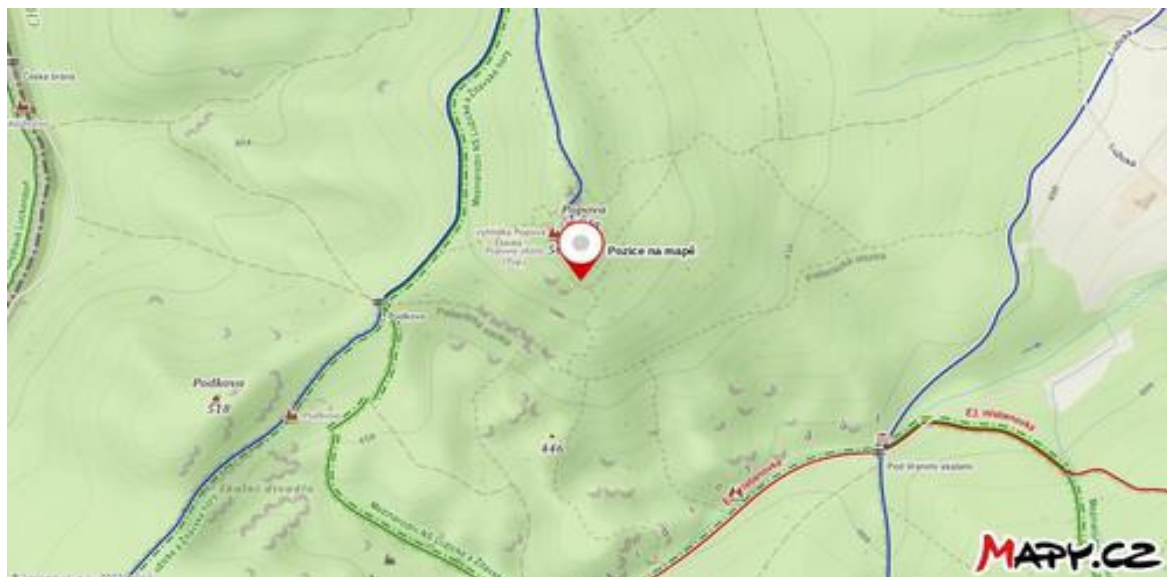
Poznámka:

Více viz článek Stolce kamenné v oddílu Nálezy této knihy.

Obrázek č. 1

Snad podoba mezi Slovany oblíbeného obětního zvířete prasete (vlevo dole rypák). Rozpoznat lze i sluneční kotouč v horní polovině kamene (uprostřed). Snímek je pořízen ve směru jihovýchodním.

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 56

TROJÚHELNÍK Č. 84

PERUN Č. 2

VELES Č. 32

RYBA Č. 24

HAD Č. 12

Souřadnice:

50°49'37.996" severní šířky, 14°48'47.110" východní délky

50.8272211N, 14.8130861E

Místo nálezu: lesní cesta Pohanská, lesní rozcestí Na hraně (podlouhlé), Posvátná hora

Poznámka:

Skála představuje poutač na přístupové cestě k temeni Posvátné hory s vyobrazením všech hlavních bohů. Rozpoznat lze také hada, který snad představuje Nije (Černoboha), temného boha chaosu, neštěstí, nemoci, sváru, války a bezpráví.

Mezi první a druhou rýhou shora je patrna ležící postava s hlavou vlevo. Zašpičatělý ovál nad třetí rýhou má představovat buď rybu nebo ústa velké tváře. Také u ostatních podobizen není jasné, koho mají představovat.

Bozi:

Perunova tvář je pravděpodobně vlevo nahoře.

Dažbog je vyobrazen v podobě slunečních kružnic s tvářemi nad horní rýhou uprostřed a vpravo. Na jeho přítomnost upomíná také trojúhelníkový tvar skály.

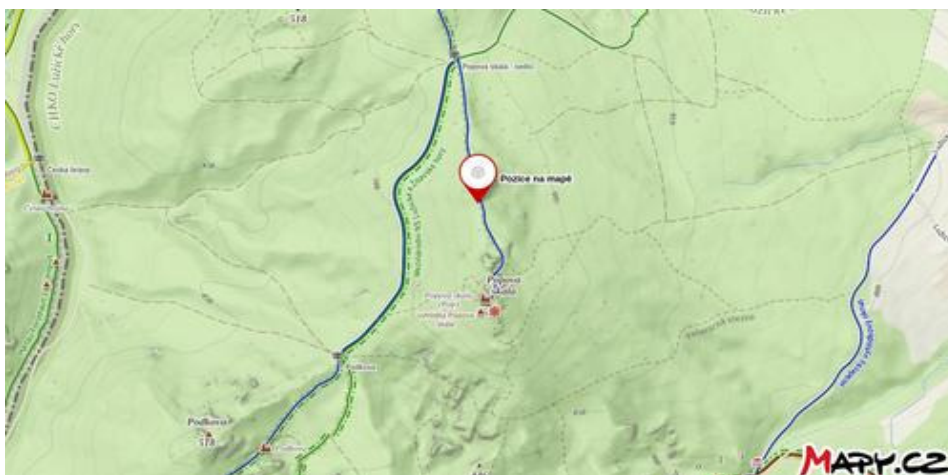
Veles s rohy je pod druhou rýhou shora uprostřed.

Živa je v podobě ryby pod výraznou třetí rýhou shora vlevo (možná i nad ní – viz výše) a také pravděpodobně ve větším provedení na snímku dole.

Had (Nij, Černoboh) se hlavou dotýká třetí rýhy shora, a to zdola uprostřed.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 57

PODOBIZNA Č. 640

Souřadnice:

50°49'48.151" severní šířky, 14°48'25.844" východní délky

50.8300419N, 14.8071789E

Místo nálezu: lesní rozcestí Obyčejné (lesní cesty Pobočná a lesní cesty Souběžná), hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Hlavní tvář se nachází v levé přední dolní části kamene (hledí nalevo). V pravé přední části se nalézají sluneční kružnice s tvářemi a snad obrys ryby. Rozpoznat lze ještě další podobizny.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 58

(kotouč)

VSTUP Č. 9

POKRÝVKA HLAVY Č. 41

DAŽBOG Č. 16

Souřadnice:

Skutečná poloha

50°48'5.135"severní šířky, 14°51'11.627" východní délky

50.8014264N, 14.8532297E

Poloha podle mapy

(Vnitřní prostor Bílých kamenů – místo, kde se zřejmě obětovalo. Viz též heslo Prosté zkřížení č. 271.)

50°48'5.540" severní šířky, 14°51'13.172" východní délky

50.8015389N, 14.8536589E

Místo nálezů: Bílé (Sloní) kameny

Poznámka:

Na obrázku je dobře vidět vytesaná hlava nejspíše se slunečním kotoučem místo vlasů* (sluneční bůh Dažbog), případně by se mohlo jednat o pokrývku hlavy (přilbu). Neobvyklá je úprava nosu hlavy na způsob zvířecího čumáku či rypáku. Hlava patrně označuje posvátné místo a zároveň poutníky seznamuje s tím, komu je zasvěceno.

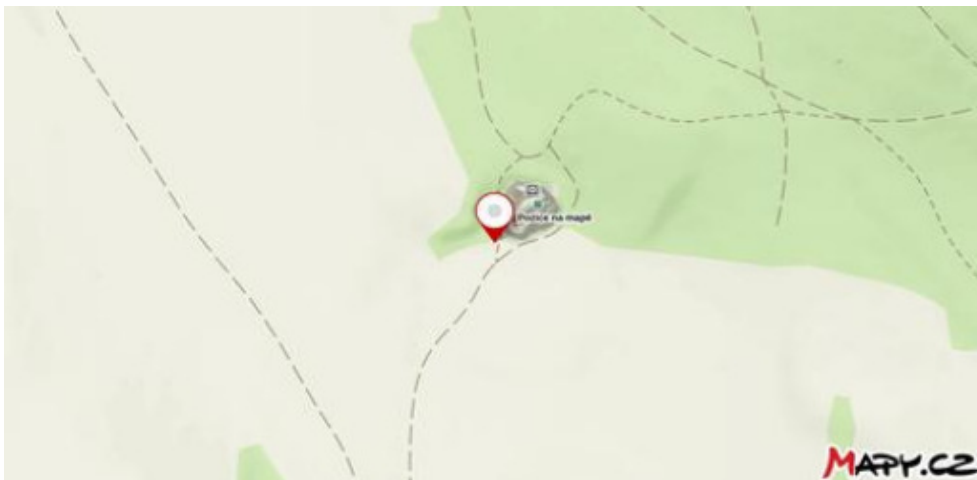
* *Ve prospěch slunečního kotouče by mohly svědčit některé další místní nálezy jako je sluneční brána, svarga, značka prostého zkřížení či sloní velkopodobizny.*

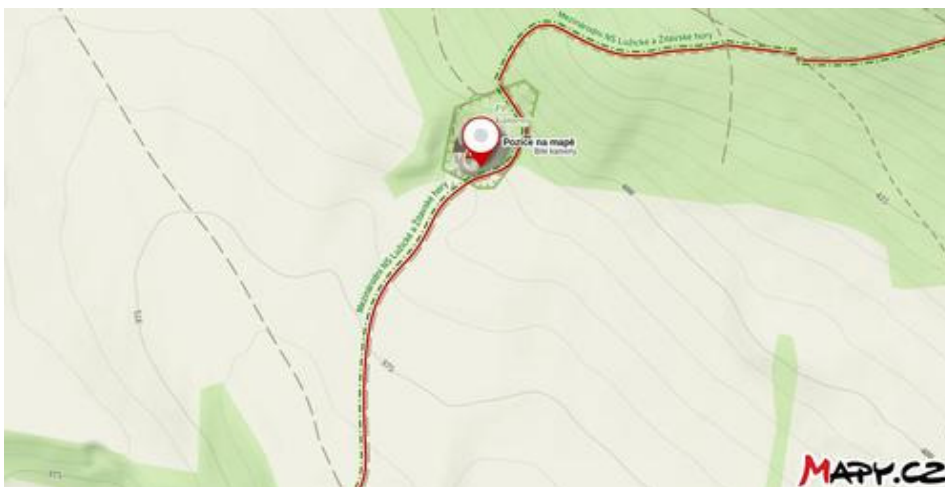
Obrázek č. 1/1

Obrázek č. 1/2

Obrázek č. 2
Skutečná poloha

Obrázek č. 3
Poloha podle mapy

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 59

(kotouč)

TROJÚHELNÍK Č. 89

Souřadnice:

50°49'57.706" severní šířky, 14°49'4.314" východní délky

50.8326961N, 14.8178650E

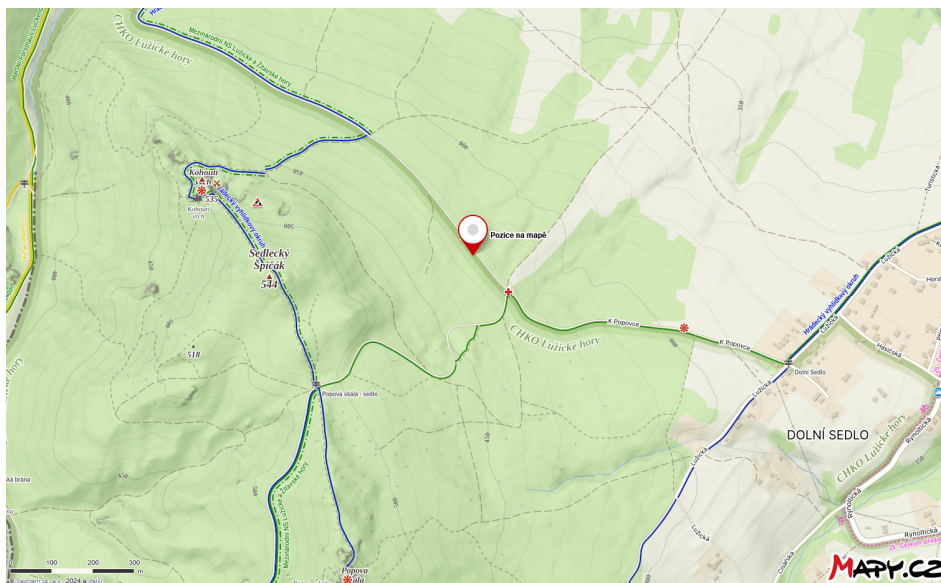
Místo nálezů: lesní cesta Sedelská, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Trojúhelníkové tváře jsou vidět v levé části kamene; další tváře jsou vpravo. Sluneční kotouč s obličejem tvoří jeho horní část.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 60

PROSTÉ ZKŘÍŽENÍ Č. 244

KŮŇ Č. 47

Souřadnice:

50°50'21.378" severní šířky, 14°47'38.921" východní délky

50.8392717N, 14.7941447E

Místo nálezů: lesní rozcestí Ploché (lesní cesty Obtočná a lesní cesty Zkratková), severozápadní svah Mlýnskokamenné hory-Mühlsteinberg

Poznámka:

Podobizna koně je na přední svislé ploše kamene. Rozpoznat lze ještě další tváře a také značky prostého zkřížení. Přední horní část kamene snad představuje sluneční kotouč.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 61

(kotouč)

PODOBIZNA Č. 88

PROSTÉ ZKŘÍŽENÍ Č. 113

Souřadnice:

50°48'56.221" severní šířky, 14°48'47.664" východní délky

50.8156169N, 14.8132400E

Místo nálezů: hora Modla (vrchol)

Poznámka:

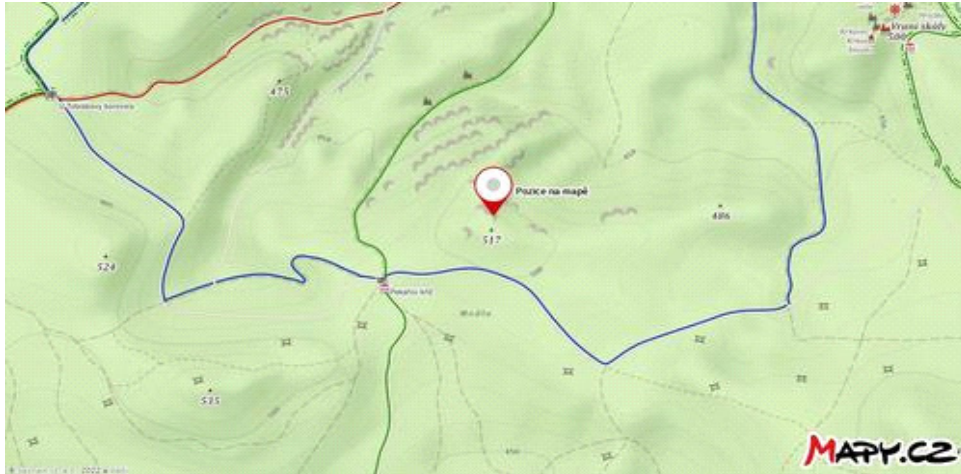
Tři kameny s více tvářemi. Kámen vpravo v popředí sloužil zřejmě jen k zachytávání krve (jamka na temeni). Rozpoznat lze i prosté zkřížení. Kámen vlevo pravděpodobně představuje sluneční kotouč.

Obrázek č. 1/1

Obrázek č. 1/2

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 62

(kotouč)

PODOBIZNA Č. 92

Souřadnice:

50°50'11.648" severní šířky, 14°48'11.185" východní délky

50.8365689N, 14.8031069E

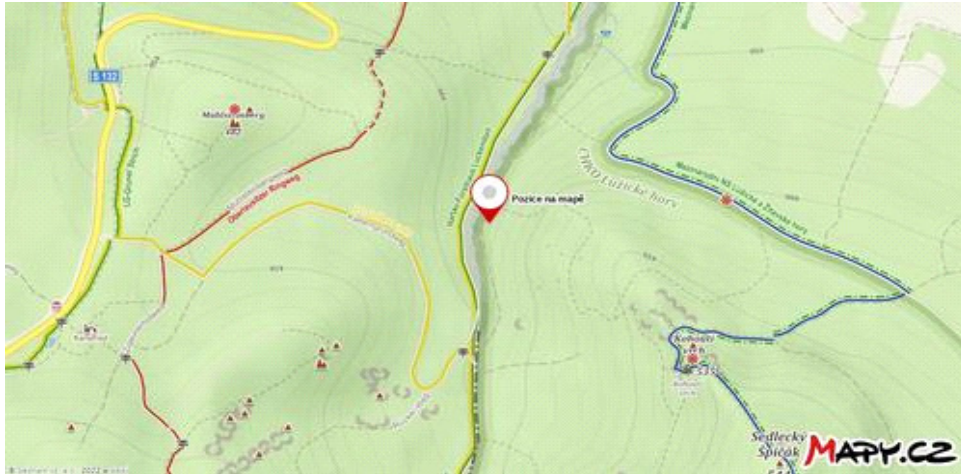
Místo nálezů: lesní cesta Žlebská, Dlouhý žleb

Poznámka:

Na kameni lze rozeznat několik tváří.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 63

(kotouč)

PODOBIZNA Č. 106

Souřadnice:

50°50'7.206" severní šířky, 14°48'30.902" východní délky

50.8353350N, 14.8085839E

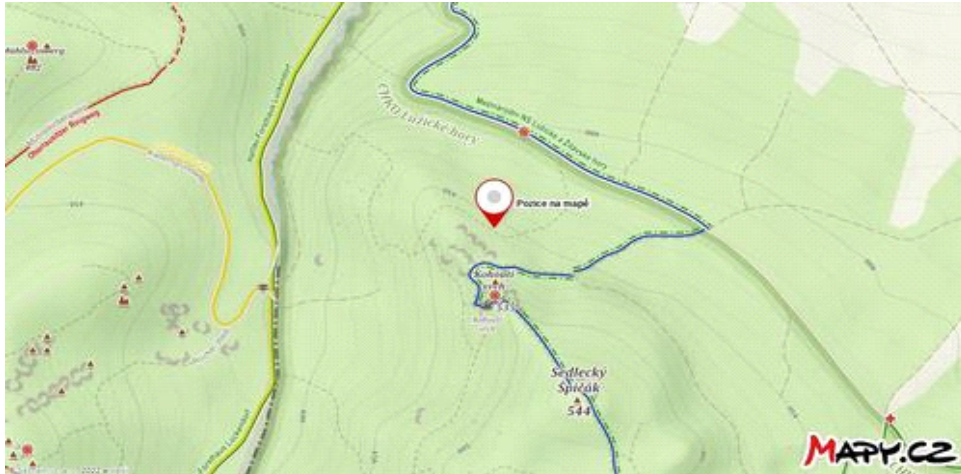
Místo nálezu: Svatyně pod Kuřaty, lesní cesta Srázná, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Na soše lze rozeznat více tváří a možná široký odtokový žlábek v popředí.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 64

PODOBIZNA Č. 167

Souřadnice:

50°49'19.261" severní šířky, 14°49'10.434" východní délky

50.8220169N, 14.8195650E

Místo nálezů: lesní cesta Císařská, lesní rozcestí Pod Vraními skalami, hora Vraní skály

Poznámka:

Na kameni lze rozpoznat několika tváří.

Obrázek č. 1

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 65
(kotouč)

PODOBIZNA Č.376
(mladá žena s copem)

Souřadnice:

50°50'2.364" severní šířky, 14°47'47.206" východní délky

50.8339900N, 14.7964461E

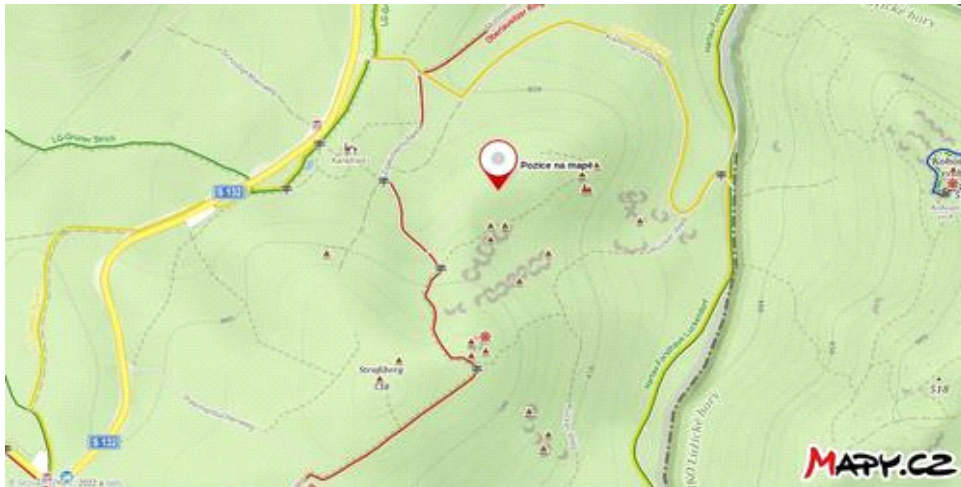
Místo nálezů: lesní cesta Ovál, Poutní hora-Straßberg, Německo

Poznámka:

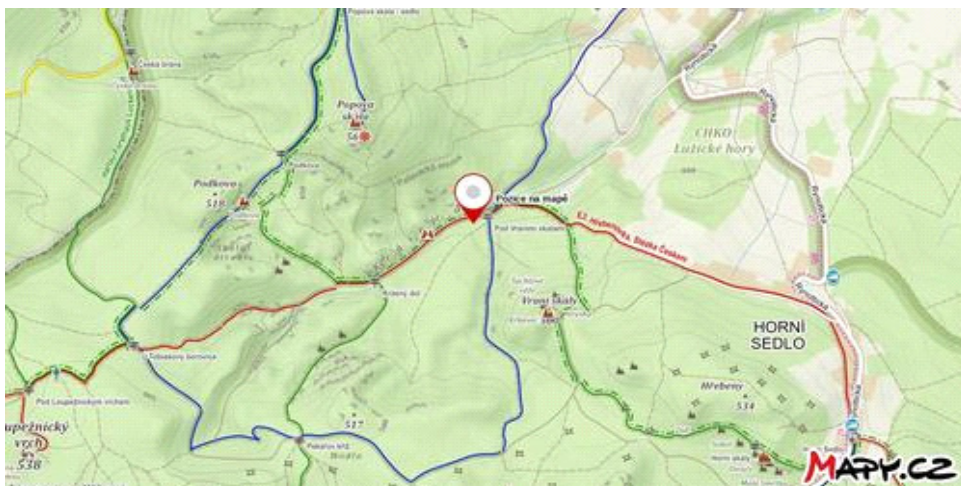
Dívka s copem či v látkovém přehozu je na kameni, jenž je nachází na snímku uprostřed. Na její kulaté hlavě je obličej. Tváře jsou i na kamenech v okolí.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 66

PODOBIZNA Č. 457

Souřadnice:

50°50'18.071" severní šířky, 14°47'52.876" východní délky

50.8383531N, 14.7980211E

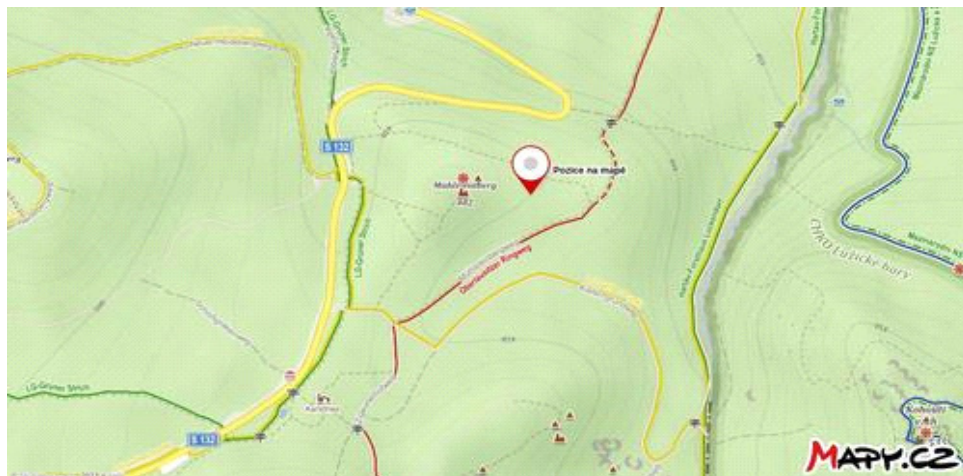
Místo nálezu: Mlýnskokamenná hora-Mühlsteinberg, Německo

Poznámka:

Kromě hlavní tváře (hlavy) lze na kameni rozpoznat tváře další. Sluneční kružnice s tváří je v levé části kamene.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 67

PODOBIZNA Č. 462

PROSTÉ ZKŘÍŽENÍ Č. 79

Souřadnice:

50°50'17.999" severní šířky, 14°47'55.669" východní délky

50.8383331N, 14.7987969E

Místo nálezů: Mlýnskokamenná hora-Mühlsteinberg, Německo

Poznámka:

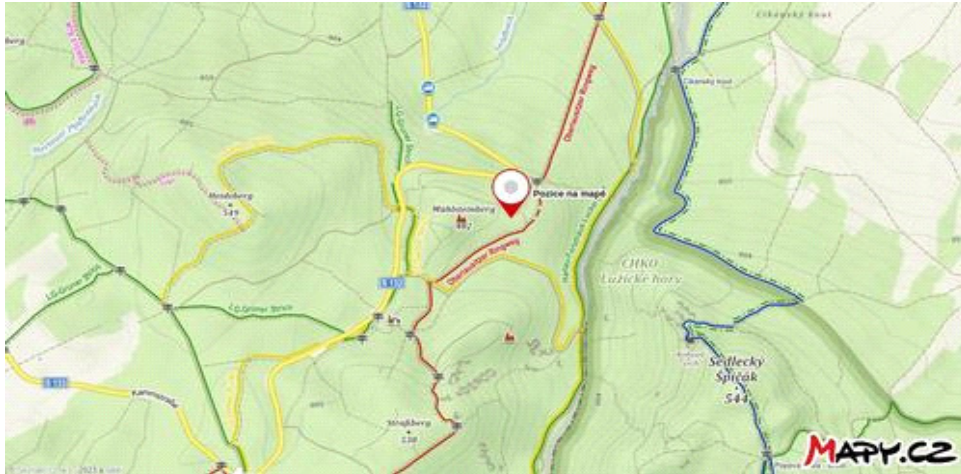
Na kameni lze rozpoznat tři hlavní tváře; vedle nich i několik tváří menších a také značky prostého zkřížení. Vlevo nad rýhou je sluneční kružnice.

Obrázek č. 1/1

Obrázek č. 1/2

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 68

(mlýnský kámen)

RYTINA Č. 117

Souřadnice:

50°51'21.830" severní šířky, 14°49'32.916" východní délky

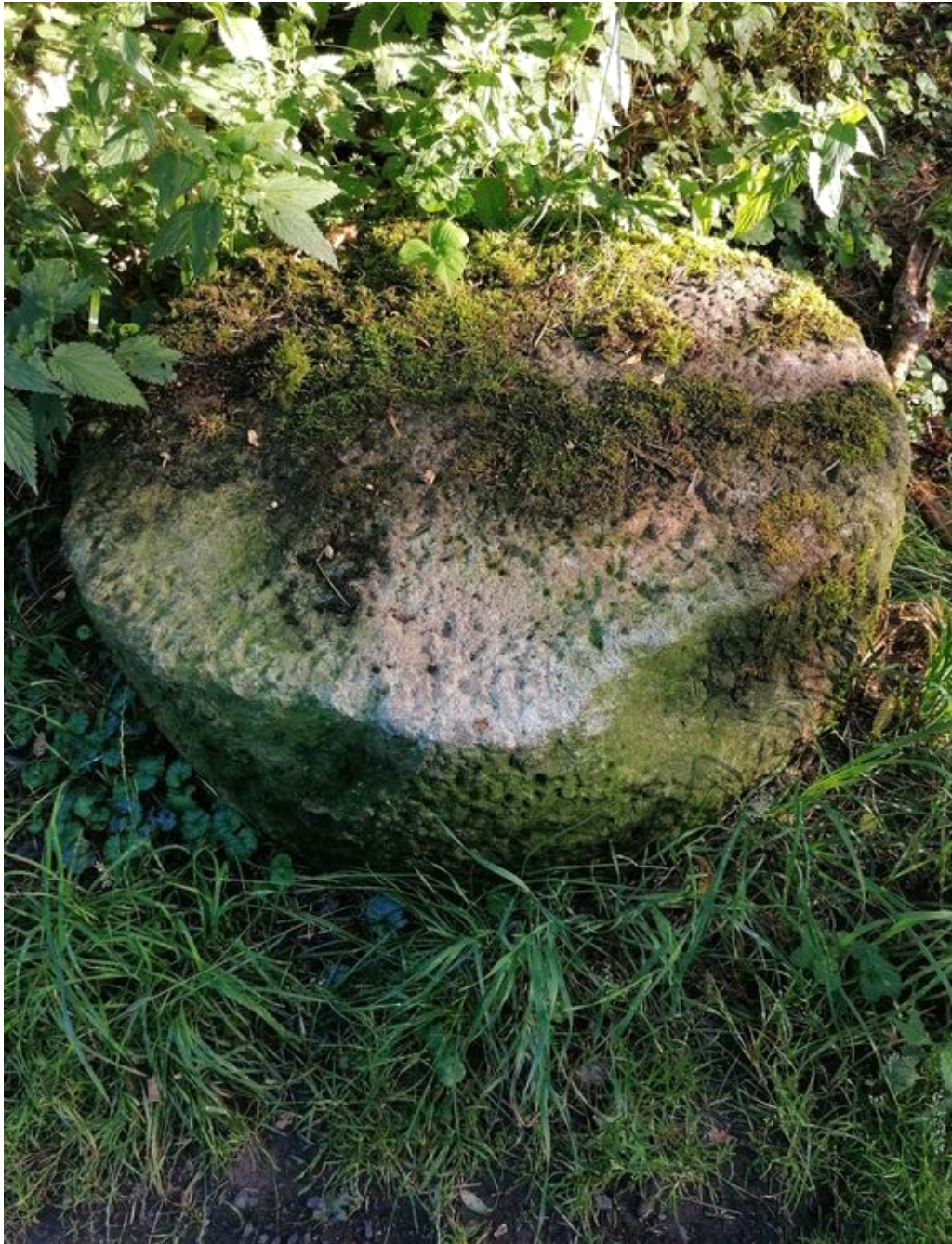
50.8560639N, 14.8258100E

Místo nálezů: oc Násepná, or Živé, Hrádek nad Nisou

Poznámka:

Mlýnský kámen měl snad představovat sluneční kotouč; lze na něm rozeznat nejméně jednu tvář. Vedle něj se nacházejí dva „nemlýnské“ kameny; přes cestu pak kamenná řada. Otázkou je, kdy sem byl mlýnský kámen přivezen (víra v pohanské bohy se mohla v Hrádku nad Nisou a jeho okolí skrytě udržovat dlouho do novověku*).

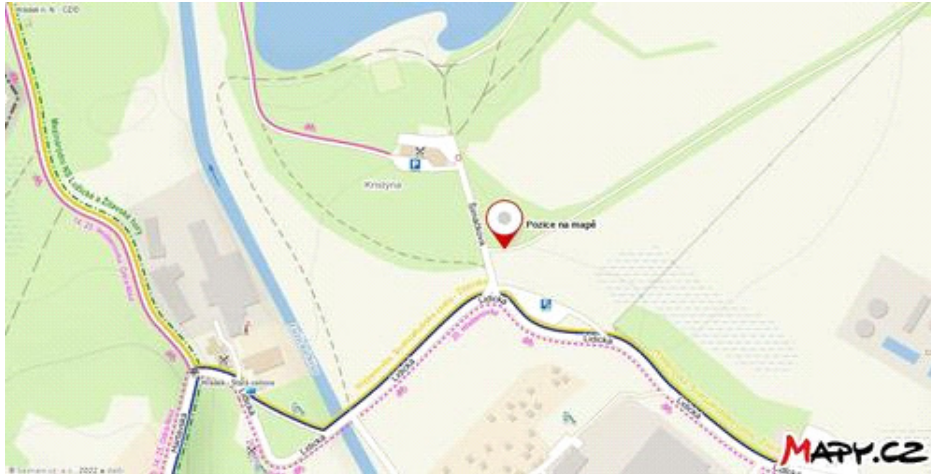
* *Není vyloučeno, že se tato víra udržuje v Hrádku nad Nisou dodnes. Podle vyjádření katolického faráře Mgr. Radka Vašinky jeho církev ví o zdejších vyznavačích nekřesťanského náboženství.*

Obrázek č. 1/1

Obrázek č. 1/2

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 69

RYTINA Č. 240

Souřadnice:

50°49'0.084" severní šířky, 14°49'33.355" východní délky

50.8166900N, 14.8259319E

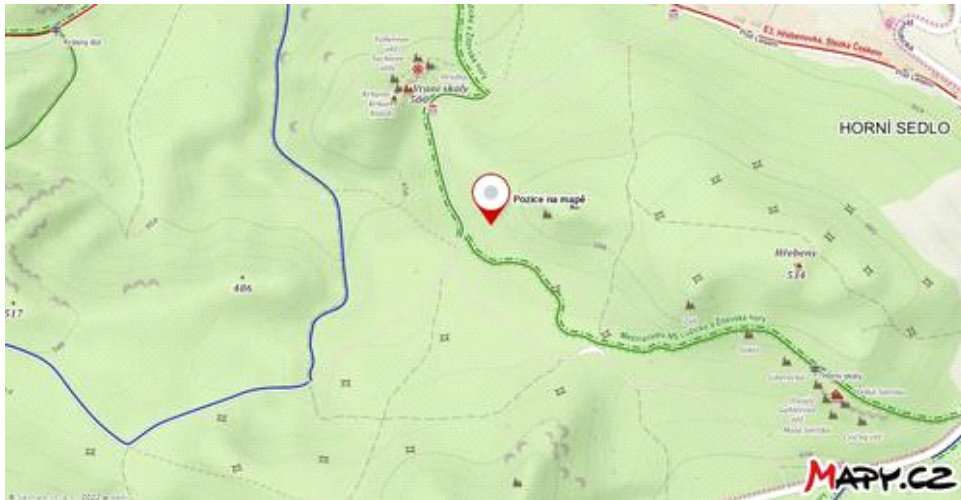
Místo nálezů: lesní cesta Zelená, hora Hřebeny (Horní skály)

Poznámka:

Na kameni lze rozpoznat několik tváří včetně zvířecích. V levé části kameni uprostřed je sluneční kružnice s korunou a jejími výrony, a uprostřed s tváří.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 70

(kotouč)

RYTINA Č. 339

TROJÚHELNÍK Č. 114

Souřadnice:

50°49'46.758" severní šířky, 14°49'9.556" východní délky

50.8296550N, 14.8193211E

Místo nálezů: lesní cesta Styčná, Trojúhelník, Posvátná hora

Poznámka:

Na kameni lze rozpoznat několik tváří; pod slunečním kotoučem se lze na jeho okraji vlevo rozpoznat drobné trojúhelníky.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 71

MEDVĚD Č. 88

Souřadnice:

50°49'50.273" severní šířky, 14°48'26.481" východní délky

50.8306314N, 14.8073558E

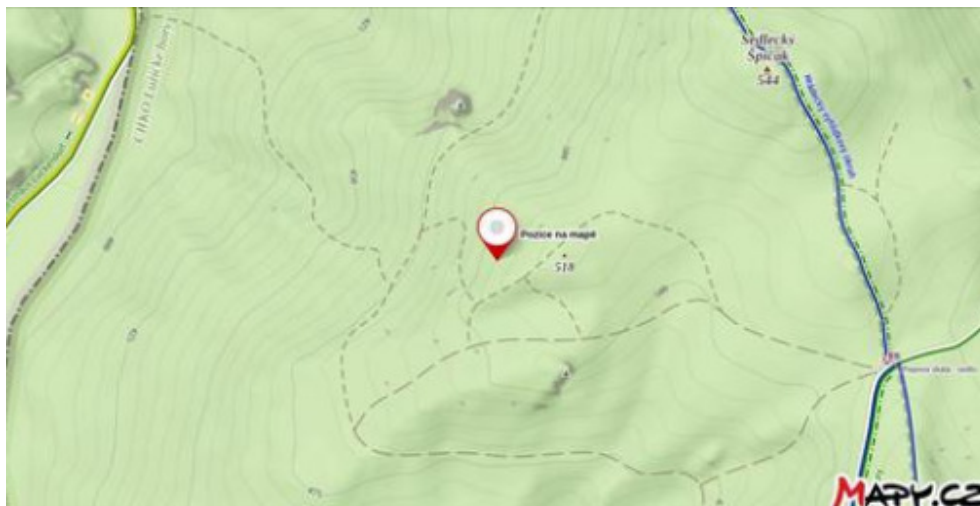
Místo nálezů: Místo nálezů: lesní cesta Pobočná, Tichý vrch, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Kromě medvědí tváře lze na kameni rozpoznat sluneční kružnici a několik dalších podobizen.

Obrázek č.1

Obrázek č.2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 72

RYBA Č. 22

DAŽBOG Č. 8

SVARGA Č. 24

Souřadnice:

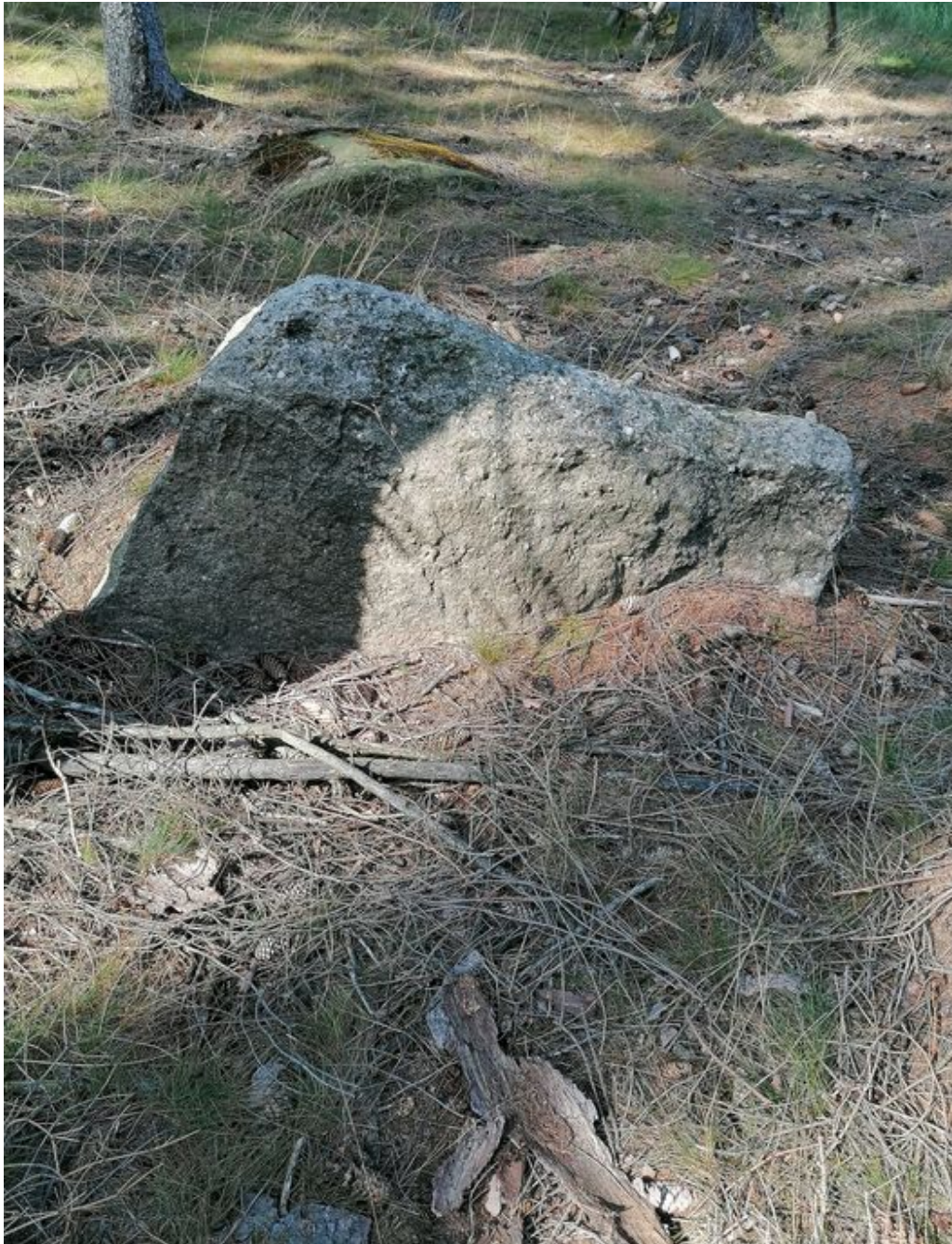
50°50'13.654" severní šířky, 14°48'45.727" východní délky

50.8371261N, 14.8127019E

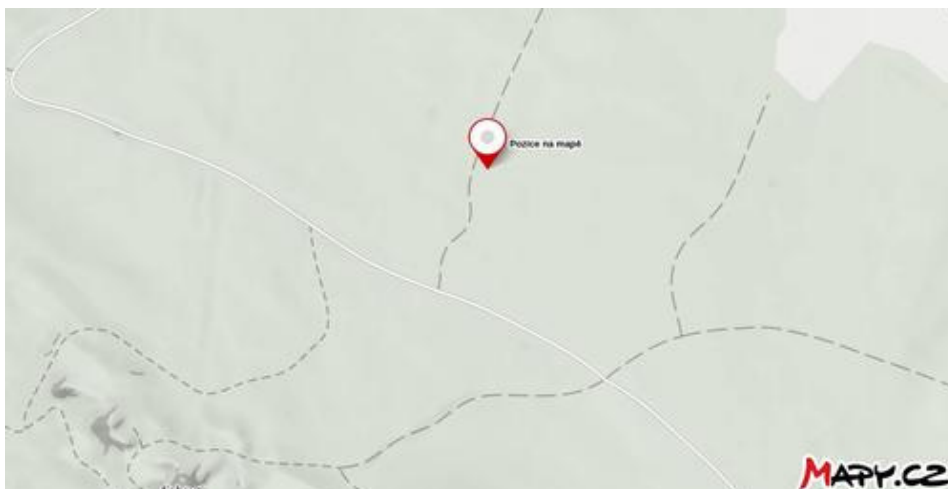
Místo nálezu: lesní cesta Pytlácká, nad Starou hospodou, hora Sedlecký Špičák

Poznámka:

Podobizna ryby, zvířete bohyně Živy, je v levé části kamene a nahoře, v zastíněné části, kotouč s paprsky a tváří, zřejmě podobizna jejího manžela boha slunce Dažboga. Rozpoznat lze ještě další podobizny. Kámen jako celek má snad představovat koňskou hlavu (zvíře boha slunce Dažboga).

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 73

TUR Č. 36

(býk s kotoučem)

Souřadnice:

50°49'50.934" severní šířky, 14°47'44.664" východní délky

50.8308150N, 14.7957400E

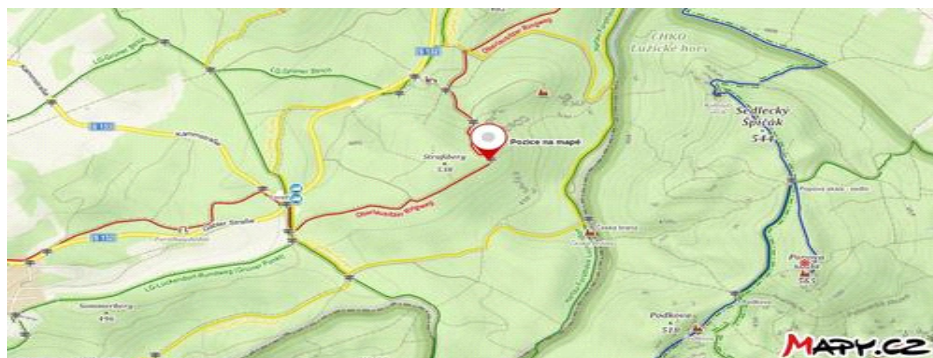
Místo nálezu: lesní cesta Husitská, Poutní hora-Straßberg, Německo

Poznámka:

V kotouči je v kruhu vyryta tvář. Obličej je také po celém povrchu sochy.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 74

(okno)

PROSTÉ ZKŘÍŽENÍ Č. 279

TROJÚHELNÍK Č. 128

DAŽBOG Č. 22

Souřadnice

50°51'12.442"N, 14°50'51.342"E

50.8534561N, 14.8475950E

Místo nálezu: ulice Liberecká čp. 844, Hrádek nad Nisou

Poznámka:

V okolí hradu Kostka se nachází několik domů se slunečními znameními. Kromě čp. 292 ve Smetanově ulici a čp. 377 v ulici gen. Svobody je jimi opatřen dům čp. 844 v ulici Liberecká. Budova má jižní straně trojúhelníkový vikýř a kulaté okno s paprsky v křížovém postavení, na straně východní pak kulatá okna s paprsky dvě.

Na obrázku č. 3/1 je rytina tváře (vpravo dole), od které šlehají plameny. Je otázkou, zda tato rytina vznikla podle umělecké představy nebo byl zde bůh Dažbog skutečně viděn. Kromě hradu Kostka je to již třetí dům na nevelkém prostoru, kde je toto sluneční božstvo našich předků připomínáno či znázorněno.

Obrázek č. 1/1

Jižní strana domu

Obrázek č. 1/2

Obrázek č. 2

Východní strana domu

Obrázek č. 3/1

Obrázek č. 3/2

Obrázek č. 4

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 75

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 76

SLUNEČNÍ KRUŽNICE Č. 77

KAMENNÁ ŘADA Č. 32

PODOBIZNA Č. 646

TROJÚHELNÍK Č. 131

TROJÚHELNÍK Č. 132

MEDVĚD Č. 103

Souřadnice:

50°49'40.375" severní šířky, 14°51'40.280" východní délky

50.8278819N, 14.8611889E

Rozměry: délka odhadem 15 m

Počet členů: odhadem více než 60

Ukazatel směru: neodpovídá (přibližně severovýchod-jihozápad)

Místo nálezů: Hnízdo nad obecní cestou Stoupavá, Chotyně

Poznámka:

Kameny jsou uspořádané v širším pásu. Není vyloučeno, že řada byla druhotně doplněna o kameny, posbírané z okolitých luk.

Na obrázku č. 2 je kámen upravený do podoby trojúhelníku.

Na obrázku č. 4 je na temeni kamene patrna sluneční kružnice s patrnou tváří a na pravé přední svislé straně vlevo nahoře slunce s paprsky.

Medvědí hlava je na obrázku č. 5.

Sluneční kružnice s tváří je na obrázku č. 6 (s dalšími částečnými kružnicemi, celkově snad představujícími těhotenské břicho).

Sluneční kružnice s tváří a kámen upravený do podoby trojúhelníku je na obrázku č. 7.

Na kamenech lze místy rozpoznat ještě další podobizny.

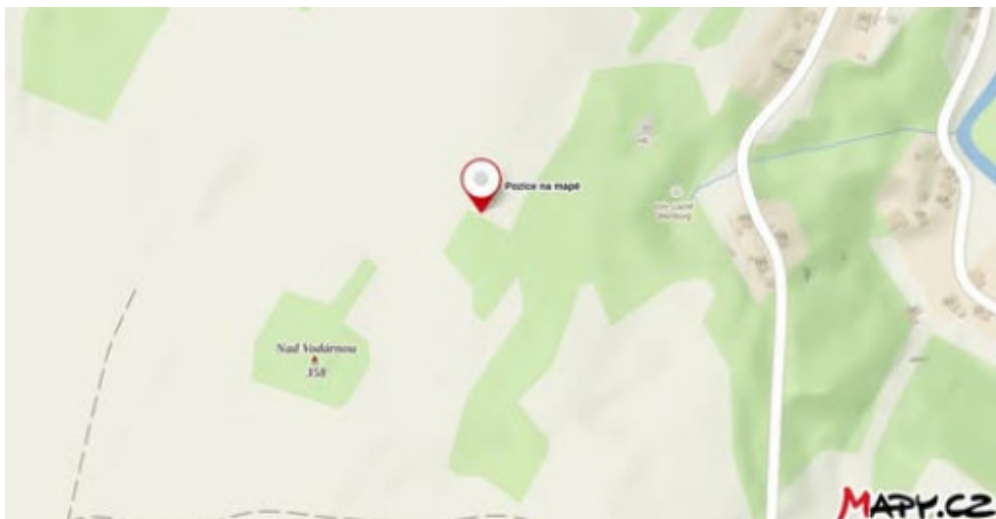

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Trojúhelník č. 131

Obrázek č. 3

Poloha podle mapy obrázku č. 2

50°49'41.855" severní šířky, 14°51'39.096" východní délky

50.8282931N, 14.8608600E

Obrázek č. 4

Sluneční kružnice č. 75

Öbrázek č. 5

Medvěď Č. 103

Obrázek č. 6

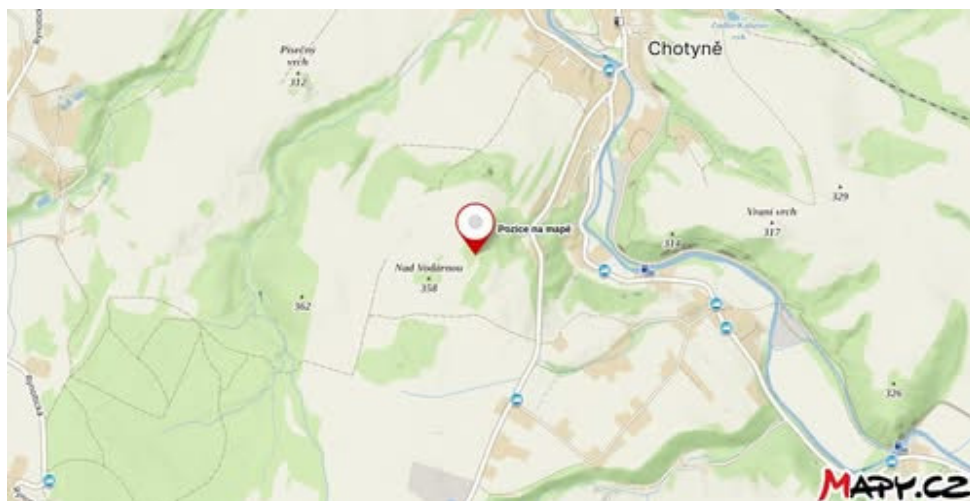
Sluneční kružnice č. 76

Obrázek č. 7

Sluneční kružnice č. 77

Trojúhelník č. 132

Obrázek č. 8

Skutečná poloha řady č. 32